

## ZPRÁVA O ČINNOSTI ODDĚLENÍ BOZP OSŽ Ú ZA ROK 2019

Oddělení bezpečnosti a ochrany zdraví při práci Odborového sdružení železničářů vypracovalo a předkládá Ústředí OSŽ na základě obsahového a kalendářního plánu zasedání Ústředí OSŽ písemný dokument „*Zpráva o činnosti oddělení BOZP OSŽ Ú za rok 2019*“. Nedílnou součástí této zprávy jsou údaje, které byly uvedeny do „*Souhrnné zprávy o vyhodnocení kontrolní činnosti za rok 2019*“, která se každým rokem předkládá Ministerstvu práce a sociálních věcí ČR. Specifika činnosti svazových inspektorů bezpečnosti práce byla i v roce 2019 specifická v tom, že výkon kontrolní činnosti oddělení BOZP OSŽ Ú byl zčásti financován ze státního rozpočtu. Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR poskytuje Odborovému sdružení železničářů dotaci na základě každoročně uzavírané „*Smlouvy o úhradě nákladů vzniklých odborovým organizacím podle § 322 zákoníku práce*“. Z této smlouvy však vyplývá i to, že Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR je oprávněno kontrolovat, jakým způsobem byla ze strany svazových inspektorů bezpečnosti práce prováděna kontrolní činnost a jakým způsobem bylo za strany OSŽ nakládáno s přidělenými finančními prostředky.

Nejvýznamnější činností oddělení BOZP byl i v roce 2019 výkon kontrolní činnosti nad stavem bezpečnosti a ochrany zdraví při práci u jednotlivých zaměstnavatelů. Pro samotný výkon kontrolní činnosti je důležité zmocnění, které je obsaženo v ustanovení § 322 odst. 1 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů. Na základě tohoto zmocnění jsou zaměstnavatelé povinni výkon kontrolní činnosti odborovým organizacím umožnit. Pokud by tak neučinili, jednalo by se z jejich strany o správní delikt podle ustanovení § 30 zákona č. 251/2005 Sb., o inspekci práce, ve znění pozdějších předpisů, kde je stanovena sankce až do výše 300 000,- Kč. Právo odborové organizace k výkonu kontrolní činnosti nad stavem BOZP vychází i z Usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 11. 2010, spisová značka Konf. 5/2010, dále z Nálezu Ústavního soudu ČR č. 116/2008 Sb., ze dne 12. 3. 2008. Toto právo je pak zakotveno a specifikováno i ve vnitřních dokumentech OSŽ. Jednak ve Stanovách OSŽ, čl. 4 odst. 1 písm. d) a v Programu OSŽ. Výkon kontrolní činnosti prostřednictvím svazových inspektorů bezpečnosti práce vycházel dále i z Obsahového a kalendářního plánu oddělení BOZP na rok 2019, z Pokynu vedoucího oddělení BOZP ke kontrolní činnosti, z týdenních plánů svazových inspektorů, ale i z podnětů a stížností od funkcionářů OSŽ, členů ZO OSŽ a zaměstnanců.

Pokud se jedná o vlastní obsah této kontrolní činnosti, ten vycházel především z ustanovení § 349 odst. 1 zákoníku práce, ve znění pozdějších předpisů, které vymezuje, co jsou právní

a ostatní předpisy v oblasti BOZP. Podle tohoto ustanovení se jedná o všechny předpisy na ochranu života a zdraví, předpisy hygienické a protiepidemické, technické předpisy, technické dokumenty a technické normy, stavební předpisy, dopravní předpisy, předpisy o požární ochraně a předpisy o zacházení s hořlavinami, výbušninami, zbraněmi, radioaktivními látkami, chemickými látkami a chemickými přípravky a jinými škodlivými látkami, pokud upravují otázky týkající se ochrany života a zdraví.

Pokud se jednalo o kontrolní působnost oddělení BOZP OSŽ, pak bylo vždy rozhodující konkrétní místo (poloha) pracoviště. Působnost jednotlivých svazových inspektorů byla i nadále rozdělena do jednotlivých krajů. Toto rozdělení vycházelo z obdobného rozdělení, jako působnost orgánů inspekce práce a orgánů ochrany veřejného zdraví.

### Personální obsazení oddělení BOZP a jeho působnost v roce 2019

| P. č. | Jméno, příjmení, titul   | Pracovní pozice                           | Kontrolní působnost                            |
|-------|--------------------------|---|--|
| 1.    | JUDr. Petr Kožmín, LL.M. | vedoucí oddělení BOZP – svazový inspektor | ČR, Praha                                      |
| 2.    | Miroslav Feber           | vedoucí svazový inspektor BOZP            | Moravskoslezský, Olomoucký a Zlínský kraj      |
| 3.    | Ing. Eliška Čiháčková    | svazový inspektor BOZP                    | Jihomoravský kraj a kraj Vysočina              |
| 4.    | Jaroslav Leština         | svazový inspektor BOZP                    | Plzeňský a Jihočeský kraj                      |
| 5.    | Martin Markvart          | svazový inspektor BOZP                    | Ústecký, Liberecký a Karlovarský kraj          |
| 6.    | Dana Žáková              | svazový inspektor BOZP                    | Středočeský, Pardubický a Královéhradecký kraj |

I v roce 2019 probíhala kontrolní činnost nad stavem BOZP u jednotlivých zaměstnavatelů v působnosti OSŽ prostřednictvím řádných, následných, mimořádných, metodických, tematických kontrol, kontrol prověrek BOZP a kontrol šetření pracovních úrazů podle pokynu vedoucího oddělení BOZP OSŽ pro výkon kontrolní činnosti.

| P. č. | Druh kontroly | Vymezení druhu kontroly  |
|-------|---------------|--|
| 1.    | řádná         | kontrola podle týdenního plánu práce SIBP nebo na pokyn vedoucího oddělení           |
| 2.    | následná      | kontrola odstranění již dříve zjištěné závady v rámci řádné kontroly                 |
| 3.    | mimořádná     | šetření, příp. prověřování na základě obdržené stížnosti, podnětu nebo žádosti       |
| 4.    | tematická     | kontrola určité oblasti a problematiky BOZP podle pokynu vedoucího oddělení          |
| 5.    | metodická     | metodická činnost v rámci oblasti BOZP u zaměstnavatele nebo odborové organizace     |
| 6.    | prověrky BOZP | kontrola organizace, způsobu provádění a průběhu prověrek BOZP                       |
| 7.    | šetření PÚ    | kontrola průběhu šetření a objasňování pracovního úrazu, příp. vlastní šetření úrazu |

V uplynulém roce bylo svazovými inspektory bezpečnosti práce oddělení BOZP OSŽ provedeno celkem **502** kontrol (o 18 více než v roce 2018), při kterých bylo zjištěno **478** závad a nedostatků na úseku BOZP.

#### Počet provedených kontrol podle kontrolovaných subjektů v roce 2019

| P. č. | Kontrolovaný subjekt                                | Počet kontrol |
|-------|---|---------------|
| 1.    | Správa železniční dopravní cesty, státní organizace | 225           |
| 2.    | České dráhy, a.s.                                   | 126           |
| 3.    | ČD Cargo, a.s.                                      | 79            |
| 4.    | Ostatní   | 16            |
| 5.    | OSŽ   | 56            |
|       | CELKEM  | <b>502</b>    |

#### Počet provedených kontrol podle druhu v roce 2019

| P. č. | Druh kontroly | Počet kontrol |
|-------|---------------|---------------|
| 1.    | řádná         | 178           |
| 2.    | následná      | 34            |
| 3.    | mimořádná     | 24            |
| 4.    | tematická     | 62            |
| 5.    | metodická     | 105           |
| 6.    | prověrky BOZP | 89            |
| 7.    | šetření PÚ    | 10            |
|       | CELKEM        | <b>502</b>    |

Nejčastějším druhem prováděných kontrol byly řádné kontroly, které byly prováděny jako plánované a předem ohlášené jednak zaměstnavateli a také zástupcům místně příslušných odborových organizací, kteří se jich podle svých možností také zúčastňovali. Dále byly svazovými inspektory bezpečnosti práce prováděny následné kontroly, které sloužily k místnímu ověření, zda byly odstraněny závady a nedostatky, které byly zjištěny v rámci dřívějších řádných kontrol, případně tuto skutečnost také zjišťovali inspektoři BOZP místně příslušných odborových organizací. Pokud se jedná o mimořádné kontroly, tak tyto byly prováděny na základě obdržení stížností, podnětů nebo žádostí, které oddělení BOZP obdrželo od funkcionářů nebo členů OSŽ, a které bylo nutno prověřit na konkrétním pracovišti. Mimořádné kontroly byly prováděny zpravidla jako předem neohlášené, neboť jejich ohlášením by tyto kontroly ztratily svůj význam a objektivitu.

Oddělení BOZP OSŽ bylo i roce 2019 aktivně zapojeno do evropské kampaně o nebezpečných chemických látkách, pořádané Evropskou agenturou BOZP pod názvem „*Zdravé pracoviště má nebezpečné látky pod kontrolou*“, v jejímž rámci provádělo tematické kontroly u zaměstnavatelů, které byly zaměřené na tuto oblast. Dalším druhem tematických kontrol, které byly v uplynulém roce prováděny na základě vzniku závažného pracovního úrazu, byly kontroly na téma „*Venkovní pracoviště 2019*“. Tyto tematické kontroly byly zaměřeny především na stav stezek, venkovních komunikací, manipulačních míst a ramp.

V rámci provádění metodických kontrol zástupci oddělení BOZP navštívili řadu jednání odborových orgánů a odborových organizací, jednání pracovních skupin a komisí, při kterých byla řešena problematika bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Po ukončení kontroly nad stavem BOZP byly vždy pořizovány kontrolní protokoly, které byly v případě potřeby i doplňovány fotografickou dokumentací. Kontrolní protokoly patří k nezákladnější dokumentaci o provedené kontrolní činnosti, jsou důkazem o provedené kontrole a slouží i jako podkladový materiál pro případnou kontrolu ze strany Ministerstva práce a sociálních věcí ČR. Vyhotovené kontrolní protokoly byly vždy zasílány dotčeným kontrolovaným subjektům a zúčastněným osobám při kontrole.

V roce 2019 bylo v rámci provádění kontrolní činnosti zjištěno **478** závad a nedostatků v oblasti BOZP. Závady a nedostatky se většinou druhově opakovaly, některé závady a nedostatky však byly odstraněny již v průběhu samotné kontroly. Ty pak nebyly zaevidovány jako zjištěné. Pokud se jedná o nejčastější závady a nedostatky, které byly zjišťovány nebo přetrvávají, jsou uvedeny v níže uvedeném přehledu.

**1) *Bezpečnost práce – technické požadavky na pracoviště, stroje, technická zařízení, přístroje a nářadí***

| P. č. | Popis závady/nedostatku   | Porušení předpisů BOZP   |
|-------|---|--|
| 1.    | Stav elektrické instalace, elektrických zařízení, rozvodů a osvětlení - jejich bezpečnost při provozování, mechanická pevnost, spolehlivost upevnění a jejich zajištění, stav bezpečnostních krytů. | zákon č. 262/2006 Sb., § 101 odst. 1, § 102 odst. 1, zákon č. 309/2006 Sb., § 4 odst. 1 písm. a) a c), NV č. 101/2005 Sb., § 3 odst. 1, vyhl. č. 48/1982 Sb., ČSN, vnitřní předpisy zaměstnavatele |

| P. č. | Popis závady/nedostatku   | Porušení předpisů BOZP   |
|-------|---|--|
| 2.    | Stav přístupových cest, stezek, manipulačních prostor v kolejisti - jejich nerovnost, neschůdnost apod.   | zákon č. 262/2006 Sb., § 101 odst. 1 a § 102 odst. 2, zákon č. 309/2006 Sb., § 2 odst. 1 písm. a) a d), NV č. 101/2005 Sb., § 3 odst. 1, NV č. 168/2002 Sb., vyhl. č. 177/1995 Sb., ČSN, TNŽ, vnitřní předpisy zaměstnavatele                                  |
| 3.    | Stav pracovních jam v halách pro opravy dopravních prostředků - jejich chybějící vybavení, osvětlení, bezpečnostní značky, neoznačení manipulačního prostoru, nezabezpečení nepoužívaných pracovních jam. | zákon č. 262/2006 Sb., § 101 odst. 1 a § 102 odst. 1, zákon č. 309/2006 Sb., § 5 odst. 1 písm. c), § 6 odst. 1, NV č. 101/2005 Sb., Příloha, čl. 7.3, 7.4 a 7.5, NV č. 375/2017 Sb., § 3 odst. 7, ČSN, vnitřní předpisy zaměstnavatele                         |
| 4.    | Stav skladování - chybějící označení podlah, regálů a palet, špatné ukládání manipulačních jednotek, nevhodný technický stav regálů a palet, zastavování uliček mezi regály apod.                         | zákon č. 262/2006 Sb., § 101 odst. 1 a § 102 odst. 1, zákon č. 309/2006 Sb., § 2 odst. 1 písm. a) a d), § 4 odst. 1 písm. c), NV č. 101/2005 Sb., Příloha, čl. 10.1, 12.2 a 10.3, NV č. 378/2001 Sb., § 4 odst. 1, 2 a 3, ČSN, vnitřní předpisy zaměstnavatele |
| 5.    | Stav ramp - chybějící označení volných okrajů, nebezpečných hran, chybějící ochranná zařízení.  | zákon č. 262/2006 Sb., § 101 odst. 1 a § 102 odst. 1, zákon č. 309/2006 Sb., § 5 odst. 1 písm. c), § 6 odst. 1, NV č. 101/2005 Sb., Příloha, čl. 6.1 a 6.2, NV č. 375/2017 Sb., § 3 odst. 7, ČSN, TNŽ, vnitřní předpisy zaměstnavatele                         |
| 6.    | Stav schodiště - chybějící bezpečnostní označení, poškozený povrch schodišťových stupňů a povrchu.  | Zákon č. 262/2006 Sb., § 101 odst. 1 a § 102 odst. 1, zákon č. 309/2006 Sb., § 2 odst. 1 písm. a), NV č. 101/2005 Sb., Příloha, čl. 5.1 a 5.10, NV ř. 375/2017 Sb., § 2 odst. 5, ČSN, vnitřní předpisy zaměstnavatele  |
| 7.    | Dopravní komunikace – nezajištěný snadný, bezpečný a vyhovující přístup pro pěší a pro jízdu dopravních prostředků, chybějící bezpečnostní označení, výskyt překážek v komunikacích.                      | Zákon č. 262/2006 Sb., § 101 odst. 1 a § 102 odst. 1, zákon č. 309/2006 Sb., § 2 odst. 1 písm. a) a d), NV č. 101/2005 Sb., Příloha, čl. 5.1, NV č. 375/2017 Sb., § 2 odst. 5, ČSN, vnitřní předpisy zaměstnavatele  |
| 8.    | Únikové cesty a východy – umístování překážek, chybějící volnost a průchodnost do volného prostoru nebo na bezpečné místo, nevyhovující označení.   | Zákon č. 262/2006 Sb., § 101 odst. 1 a § 102 odst. 1, zákon č. 309/2006 Sb., § 2 odst. 1 písm. d), NV č. 101/2005 Sb., § 3, Příloha, čl. 2.3, NV č. 375/2017 Sb., § 2 a § 5, ČSN, vnitřní předpisy zaměstnavatele  |

## 2) Ochrana zdraví při práci, požadavky na pracoviště a pracovní prostředí

| P. č. | Popis závady/nedostatku   | Porušení předpisů BOZP  |
|-------|---|---|
| 1.    | Stav osvětlení vnitřních a venkovních pracovišť – nedostatečná intenzita osvětlení ve vztahu k prováděné pracovní činnosti.   | zákon č. 262/2006 Sb., § 101 odst. 1 a § 102 odst. 1, zákon č. 309/2006 Sb., § 2 odst. 1 písm. b), NV č. 361/2007 Sb., § 45 a § 45a, NV č. 101/2005 Sb., § 3, Příloha, čl. 9, ČSN a vnitřní předpisy zaměstnavatele |
| 2.    | Stav sanitárních zařízení – nevyhovující stav jejich provedení a vybavení, nevyhovující mikroklimatické podmínky, vzdálenost od trvalého pracoviště, nedostatečný úklid.                      | zákon č. 262/2006 Sb., § 101 odst. 1 a § 102 odst. 1, zákon č. 309/2006 Sb., § 2 odst. 1 písm. a), c) a e), NV č. 361/2007 Sb., § 54, ČSN, vnitřní předpisy zaměstnavatele  |
| 3.    | Stav stěn, stropů – výskyt plísně a nadměrné vlhkosti v obytných místnostech.   | Zákon č. 262/2006 Sb., § 101 odst. 1 a § 102 odst. 1, zákon č. 309/2006 Sb., § 2 odst. 1, vyhl. č. 268/2009 Sb., § 10 odst. 1 písm. a), b) a h), vyhl. č. 6/2003 Sb., § 5 odst. 1                                   |
| 4.    | Stav pomocných zařízení – nevyhovující stav, neodpovídající vybavení, osvětlení, větrání, mikroklimatické podmínky.   | Zákon č. 262/2006 Sb., § 101 odst. 1 a § 102 odst. 1, zákon č. 309/2006 Sb., § 2 odst. 1 písm. c), NV č. 361/2007 Sb., § 55, ČSN, vnitřní předpisy zaměstnavatele   |
| 5.    | Stav v oblasti psychické a zrakové zátěže – není řešeno odpovídajícím způsobem, nedostatečná aplikace požadavků právních předpisů, nedostatečná opatření k eliminaci nebo minimalizaci rizik. | Zákon č. 262/2006 Sb., § 101 odst. 1 a § 102 odst. 1, zákon č. 309/2006 Sb., § 5 odst. 1 písm. a), NV č. 361/2007 Sb., § 33 a § 35  |
| 6.    | Stav v oblasti úklidu a malování – prováděno nedostatečným způsobem, výskyt nepořádku na pracovištích a v sanitárních i pomocných zařízeních.   | Zákon č. 262/2006 Sb., § 101 odst. 1 a § 102 odst. 1, zákon č. 309/2006 Sb., § 2 odst. 1 písm. e), NV č. 361/2007 Sb., § 55a a § 55b, vnitřní předpis zaměstnavatele.   |
| 7.    | Stav v oblasti mikroklimatických podmínek – neodpovídající teplota na pracovišti, v sanitárních a pomocných zařízeních, neodpovídající osvětlení a větrání.                                   | Zákon č. 262/2006 Sb., § 101 odst. 1 a § 102 odst. 1, zákon č. 309/2006 Sb., § 2 odst. 1 písm. b), NV č. 361/2007 Sb., § 3, § 6, § 41, § 45, ČSN, vnitřní předpisy zaměstnavatele.                                  |

### 3) Další zjišťované (příp. přetrvávající) závady a nedostatky v oblasti BOZP

| P. č. | Popis závady/nedostatku  | Porušení předpisů BOZP   |
|-------|--|--|
| 1.    | Stav v oblasti prevence rizik – nedostatečné vyhledávání a identifikace a hodnocení rizikových faktorů pracovních podmínek, nedostatky v oblasti kategorizace prací.   | zákon č. 262/2006 Sb., § 101 odst. 1 a § 102 odst. 3 a 4, zákon č. 258/2000 Sb., § 37, § 38 a § 39, vyhl. č. 432/2003 Sb., ČSN, vnitřní předpisy zaměstnavatele. |
| 2.    | Stav v oblasti osamocených zaměstnanců – práce osamocených zaměstnanců na rizikových pracovištích, jejich nedostatečné zajištění proti ohrožení jejich života a zdraví.  | zákon č. 262/2006 Sb., § 101 odst. 1 a § 102 odst. 1, zákon č. 309/2006 Sb., § 5 odst. 1 písm. c), d) a e).  |
| 3.    | Stav v oblasti organizování prověrek BOZP – provádění prověrek formálním a nedostatečným způsobem, neprovádění prověrek na všech pracovištích a zařízeních, nedostatečně rychlé odstraňování zjištěných závad a nedostatků, nedodržování schváleného harmonogramu prověrek BOZP. | zákon č. 262/2006 Sb., § 101 odst. 1 a § 102 odst. 1, 2, 3 a 4, § 108 odst. 5, vnitřní předpisy zaměstnavatele.  |
| 4.    | Stav dokumentace BOZP – nedostatečná úroveň zpracování nebo chybějící dokumentace, která je však vyžadována právními předpisy a ostatními předpisy v oblasti BOZP.   | zákon č. 262/2006 Sb., § 101 až § 108, zákon č. 309/2006 Sb., § 2 až § 5., zákon č. 258/2000 Sb., ČSN, vnitřní předpisy zaměstnavatele.                          |
| 5.    | Stav v oblasti provádění kontrolní činnosti v oblasti BOZP – nepravidelné provádění kontroly úrovně bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, případné provádění kontrolní činnosti pouze formálně a nedostatečně.   | zákon č. 262/2006 Sb., § 101 odst. 1 a 2, § 102 odst. 1, 2 a 3, § 302, vnitřní předpisy zaměstnavatele.  |

Ve smyslu ustanovení § 105 odst. 1 zákoníku práce je zaměstnavatel povinen, pokud u něho došlo k pracovnímu úrazu, objasnit příčiny a okolnosti vzniku tohoto úrazu za účasti zaměstnance, pokud to jeho zdravotní stav dovoluje, svědků a mj. i za účasti odborové organizace. Vznik každého pracovního úrazu je zaměstnavatel podle ustanovení § 4 odst. 1 písm. b) nařízení vlády č. 201/2010 Sb., povinen bez zbytečného odkladu ohlásit odborové organizaci. Z výše uvedeného vyplývá důležité postavení odborových organizací v oblasti pracovní úrazovosti. Proto významným druhem kontroly bylo i prověřování toho, jakým způsobem zaměstnavatel šetřil a objasňoval pracovní úrazy. V roce 2019 provedli svazoví inspektoři bezpečnosti práce několik kontrol nad způsobem šetření pracovních úrazů. Mimo kontrolní činnosti v této oblasti oddělení BOZP provádělo metodickou činnost, vydávalo

odborná stanoviska a poskytovalo odborné poradenství členům a funkcionářům OSŽ. Oblasti pracovní úrazovosti byla věnována velká pozornost i v rámci vzdělávacích aktivit. Zde je nutno konstatovat, že v této oblasti se stále vyskytovaly různé nejasnosti a problémy. Bylo zjišťováno, že některé místně příslušné odborové organizace této problematice nevěnovaly odpovídající pozornost nebo nedostatečně hájily své úrazem postižené členy. Setkávali jsme se i s tím, že v případě vzniku pracovního úrazu zaměstnance, který není odborově organizován, vznikaly nejasnosti ohledně jeho zastupování. Zde jsme museli připomínat ustanovení § 286 odst. 6 zákoníku práce, podle kterého platí, že za zaměstnance, který není odborově organizován, jedná v pracovněprávních vztazích odborová organizace s největším počtem členů, kteří jsou u zaměstnavatele v pracovním poměru, neurčí-li tento zaměstnanec jinak. Oddělení BOZP OSŽ se v roce 2019 podílelo na šetření a objasňování **2** smrtelných, **5** pracovních úrazů s hospitalizací nad 5 dní a **39** ostatních pracovních úrazů tím, že buď tyto pracovní úrazy přímo šetřilo nebo do jejich šetření různým způsobem vstupovalo, např. odborným poradenstvím a konzultacemi. Prvořadým úkolem v této oblasti vždy bylo dosáhnout pro člena OSŽ co nejvyšší úrovně odškodnění jeho pracovního úrazu.

### **Lektorská činnost oddělení BOZP na vzdělávacích aktivitách OSŽ**

| P. č. | Vzdělávací aktivita                                    | Počet aktivit | Počet účastníků |
|-------|--|---------------|-----------------|
| 1.    | Týdenní kurz inspektorů BOZP ZO OSŽ (začátečníci)      | 2             | 49              |
| 2.    | Třídenní seminář inspektorů BOZP ZO OSŽ (pokročilí)    | 2             | 44              |
| 3.    | Ostatní semináře pořádané OSŽ Ú                        | 8             | 213             |
| 4.    | Školení BOZP, pořádané ZO OSŽ, odborovými orgány apod. | 7             | 62              |
|       | CELKEM   | 19            | 368             |

Neméně důležitou oblastí v činnosti oddělení BOZP OSŽ byla v loňském roce i oblast vzdělávání na úseku bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Oblast vzdělávání funkcionářů a členů OSŽ byla vždy považována za zcela zásadní, neboť pouze odborně zdatný zástupce zaměstnanců je schopen odpovídajícím způsobem hájit a zastupovat zaměstnance. O to víc to vždy platilo v oblasti BOZP, která vzhledem ke své důležitosti vyžaduje neustálé prohlubování kvalifikace. Svazoví inspektoři bezpečnosti práce, jako členové lektorského sboru OSŽ, se všichni podíleli na vlastní realizaci vzdělávacích aktivit OSŽ Ú, které byly schváleny, ale také na zajišťování dalších seminářů a přednášek podle potřeby jednotlivých odborových a organizací. Na úseku BOZP oddělení BOZP i nadále považovalo za stěžejní získávání



a vzdělávání nových inspektorů BOZP ZO OSŽ v týdenních kurzech a prohlubování znalostí a dovedností inspektorů BOZP v třídních kurzech pro pokročilé inspektory. Oddělení BOZP vždy považovalo tyto tzv. dobrovolné inspektory BOZP ze ZO OSŽ za své důležité spolupracovníky, proto bylo pokračováno v prosazování toho, aby každá odborová organizace měla ve svých řadách alespoň jednoho vyškoleného inspektora BOZP.

Nedílnou součástí činnosti oddělení BOZP v roce 2019 bylo poskytování **odborného poradenství, stanovisek a konzultací v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci**. Tato činnost byla prováděna telefonicky, písemně a osobně a týkala se nejenom problematiky BOZP, ale zpravidla i pracovněprávních vztahů a další problematiky odborových organizací. V oblasti BOZP se jednalo zejména o problematiku pracovních úrazů a jejich odškodňování, poskytování osobních ochranných pracovních prostředků, ochrany zdraví při práci, stavu sanitárních a pomocných zařízení, prověrek BOZP, bezpečného provozu a používání strojů, technických zařízení, přístrojů a náradí a oblast dodržování požadavků BOZP na pracoviště a pracovní prostředí. V roce 2019 bylo oddělením BOZP poskytnuto nejméně **935** odborných porad, stanovisek a konzultací.

#### **Přehled o poskytování odborného poradenství, stanovisek a konzultací v roce 2019**

| <b>telefonicky</b> | <b>osobně</b> | <b>písemně</b> | <b>celkem</b> |
|--------------------|---------------|----------------|---------------|
| 469                | 291           | 175            | 935           |

Svazoví inspektoři bezpečnosti práce ve svých oblastech navštěvovali i jednání různých odborových orgánů a odborových organizací a informovali funkcionáře a členy OSŽ zejména o záležitostech, týkajících se oblasti BOZP, informovali o závěrech z jednání různých odborových orgánů OSŽ, předávali poznatky získané z výkonu kontrolní a metodické činnosti v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a poskytovali různé metodické materiály (brožury, desatera, metodické listy apod.) V roce 2019 svazoví inspektoři navštívili v rámci metodické činnosti **105** různých jednání odborových orgánů a organizací (komise BOZP, konference, členské schůze, výbory apod.), dále se zúčastňovali jednání různých pracovních skupin, poradních sborů a pracovních komisí (např. pro OOPP, výběrové řízení).

Další oblastí činnosti oddělení BOZP a jeho svazových inspektorů byla oblast posuzování a připomínkování návrhů nových právních a ostatních předpisů na úseku BOZP, případně

návrhů na jejich novelizaci (zákony, nařízení vlády, vyhlášky, interní předpisy zaměstnavatelů apod.), jednak v rámci Asociace samostatných odborů, jako legislativního připomínkového místa, a v rámci OSŽ v procesu připomínkování interních předpisů zaměstnavatelů v působnosti OSŽ.

Oddělení BOZP OSŽ Ú a jeho svazoví inspektoři si již dlouhodobě uvědomují, že pokud mají být plnohodnotnými zástupci zaměstnanců na úseku bezpečnosti a ochrany zdraví při práci ve vztahu k zaměstnavatelům v působnosti Odborového sdružení železničářů, musí být v této oblasti kvalifikovanými odborníky minimálně na stejné úrovni jako zástupci zaměstnavatelů pro BOZP. Všichni svazoví inspektoři bezpečnosti práce v OSŽ jsou proto minimálně držiteli odborné způsobilosti k zajišťování úkolů v prevenci rizik i v oblasti požární ochrany. Dva svazoví inspektoři jsou držiteli kvalifikace Auditora systému managementu BOZP, Instruktora první pomoci a disponují pedagogickým vzděláním v oblasti vzdělávání dospělých. Vedoucí oddělení BOZP získal v roce 2019 profesní kvalifikaci Manažer BOZP a je jmenovaným soudním znalcem v oboru bezpečnost práce. Pokud se jedná o prohlubování kvalifikace, v průběhu loňského roku si všichni svazoví inspektoři prohlubovali své znalosti v oblasti BOZP jednak samostudiem, jednak účastí na různých odborných seminářích, konferencích a mezinárodních konferencích BOZP v ČR a na Slovensku apod. K prohlubování kvalifikace již tradičně jejich sloužilo i členství v odborných profesních organizacích. Jedna část svazových inspektorů jsou členy Asociace techniků bezpečnosti práce a požární ochrany ČR, druhá pak České asociace pro prevenci rizik. Tři svazoví inspektoři jsou i členy odborných zkušebních komisí pro zkoušky k získání odborné způsobilosti k zajišťování úkolů v prevenci rizik, jmenovaní Ministerstvem práce a sociálních věcí ČR. Vedoucí oddělení BOZP je členem Pracovního týmu RHSD ČR pro BOZP ze Asociaci samostatných odborů. Dva svazoví inspektoři bezpečnosti práce se aktivně věnují i publikační činnosti v oblasti BOZP.

Zaměstnanci oddělení BOZP se i v roce 2019 podíleli na provozování tzv. Krizové linky OSŽ, která patří k významným prostředkům, které pomáhají pro členy OSŽ zajistit nepřetržitou a kvalifikovanou pomoc pro případ mimořádných událostí. Všichni svazoví inspektoři i v loňském roce pořádali tzv. servisní dny, kdy byli v pravidelných dnech k dispozici na svých pracovištích pro potřeby členů OSŽ.

JUDr. Petr Kožmín, LL.M., v. r.

Miroslav Feber v. r.